

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

9–13. oktobar 2023.

Sektor za monetarne i devizne operacije
Odeljenje za devizne rezerve
Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Oktobar 2023.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 13. 10. 2023.	Promena	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	4.327,78	0,45%	17,93%
Dow Jones Industrial	SAD	33.670,29	0,79%	12,09%
NASDAQ	SAD	13.407,23	-0,18%	25,90%
Dax 30	Nemačka	15.186,66	-0,28%	22,91%
CAC 40	Francuska	7.003,53	-0,80%	19,12%
FTSE 100	Velika Britanija	7.599,60	1,40%	10,94%
NIKKEI 225	Japan	32.315,99	4,26%	23,17%
Shanghai Composite	Kina	3.088,10	-0,72%	2,38%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

		Nivo prinosa	Promena u b.p.	
			1w	YoY
Nemačka	2y	3,13%	0,6	121,3
	10y	2,74%	-14,7	44,8
Francuska	2y	3,44%	2,8	151,5
	10y	3,37%	-10,4	49,3
Španija	2y	3,54%	1,1	140,1
	10y	3,88%	-12,8	43,4
Italija	2y	4,03%	2,6	110,8
	10y	4,77%	-13,6	10,1
UK	2y	4,85%	-3,9	104,6
	10y	4,39%	-18,7	18,8
SAD	2y	5,06%	-2,6	59,4
	10y	4,61%	-19,0	67,0
Kanada	2y	4,85%	0,4	74,1
	10y	3,97%	-18,3	54,9
Japan	2y	0,04%	-1,9	9,5
	10y	0,76%	-4,4	51,0

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na deviznom tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	1w	YoY			1w	YoY	
EUR/USD	1,0509	-0,66%	7,51%	USD/EUR	0,9515	0,66%	-6,99%
EUR/GBP	0,8659	0,13%	0,38%	USD/GBP	0,8239	0,80%	-6,66%
EUR/CHF	0,9471	-1,63%	-3,10%	USD/CHF	0,9013	-0,97%	-9,86%
EUR/JPY	157,20	-0,48%	9,23%	USD/JPY	149,57	0,19%	1,60%
EUR/CAD	1,4349	-0,78%	6,69%	USD/CAD	1,3654	-0,12%	-0,76%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP*			CHF		
	Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	3,90%	0,4	324,5	5,31%	0,0	227,0	5,19%	0,0	300,1	1,70%	0,1	126,2
1M	3,86%	-0,3	301,5	5,34%	-0,6	196,0	5,22%	1,3	263,6	1,70%	-0,1	147,3
3M	3,99%	0,2	260,7	5,40%	-0,4	153,9	5,29%	-0,7	191,6	1,71%	0,0	177,2
6M	4,12%	0,8	210,9	5,46%	1,0	122,4	5,35%	-2,7	115,3	1,61%	1,2	191,5
12M	4,17%	-2,3	151,0	5,42%	2,0	94,4	5,37%	-5,3	38,2	1,22%	2,4	172,9

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti;

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za T4 (u %)
Evropska centralna banka	4,00*	0,25	14. 9. 2023.	26. 10. 2023.	4,00
Federalne rezerve SAD	5,25–5,50	0,25	26. 7. 2023.	1. 11. 2023.	5,25–5,50
Banka Engleske	5,25	0,25	3. 8. 2023.	2. 11. 2023.	5,25
Banka Kanade	5,00	0,25	12. 7. 2023.	25. 10. 2023.	5,00
Narodna banka Švajcarske	1,75	0,25	22. 6. 2023.	14. 12. 2023.	1,75

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 4,50%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je oslabio za 0,66% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 1,0496 do 1,0640 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,0509 do 1,0617 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

U ponedeljak je evro oslabio prema dolaru usled lošijih podataka iz zone evra. Industrijska proizvodnja u Nemačkoj u avgustu je smanjena za 0,2% na mesečnom nivou, nakon pada od 0,6% u julu, dok je na godišnjem nivou manja za 2,0%, nakon pada od 1,7% u prethodnom mesecu. *Sentix* indeks poverenja investitora za zonu evra u oktobru ima vrednost -21,9, nakon -21,5 u septembru. U isto vreme, iako je tržište SAD bilo zatvoreno zbog praznika, dolar je ipak jačao usled boljih podataka s tržišta rada SAD koji su objavljeni u petak prošle nedelje.

U utorak je kurs EUR/USD bio znatno volatilan. Evro je jačao usled reakcija investitora na pad prinosa na američke obveznice nakon komentara zvaničnika FED-a, dok je s druge strane dolar jačao, kao valuta sigurnog utočišta, usled geopolitičkih tenzija i oružanih sukoba na Bliskom istoku. Predsednik FED-a iz Atlante Bostik izjavio je da FED ne mora ponovo da poveća referentnu kamatnu stopu, jer je monetarna politika u dovoljnoj meri restriktivna i efekti takve politike tek treba da se osele. Predsednica FED-a iz San Franciska Dejli izjavila je da će se neutralna kamatna stopa naći bilo gde u rasponu od 2,5% do 3,0%, što je više nego što je bilo pre pandemije. Dodala je da smatra da, ako prinosi na obveznice ostanu visoki, to može biti ekvivalentno dodatnom povećanju referentne kamatne stope.

U izveštajnom periodu evro oslabio prema dolaru za 0,66%

U sredu se kurs uglavnom kretao oko nivoa na kom je završio prethodni dan, dok je dolar blago ojačao pred kraj dana, usled očekivanja zapisnika sa sastanka FED-a od 19. i 20. septembra. Zapisnik sa sastanka FED-a ukazuje na to da je većina članova nastavila da ocenjuje buduću putanju privrede kao veoma neizvesnu, dok su se svi učesnici složili da treba pažljivo donositi odluke u zavisnosti od ekonomskih podataka, kao i da monetarna politika treba da ostane restriktivna neko vreme. Tokom dana, objavljen je podatak o stopi rasta proizvođačkih cena u SAD u septembru, koja je na mesečnom nivou iznosila 0,5% (nakon 0,7% u avgustu), dok su na godišnjem nivou proizvođačke cene više za 2,2% (nakon rasta od 2,0% u avgustu).

U četvrtak je dolar osetno ojačao, nakon što je objavljen podatak o stopi rasta potrošačkih cena u SAD koja je u septembru iznosila 3,7% u odnosu na isti mesec prethodne godine (očekivano 3,6%). Na mesečnom nivou stopa inflacije je iznosila 0,4%, više od očekivanja (0,3%), nakon 0,6% u avgustu. Godišnja stopa bazne inflacije iznosila je 4,1%, nakon 4,3% u avgustu i našla se na najnižem nivou od septembra 2021. godine. Pored toga, objavljen je i podatak o broju novih prijavi za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD koji je tokom nedelje koja se završila 7. oktobra ostao na istom nivou u odnosu na prethodnu nedelju (209 hiljada).

1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

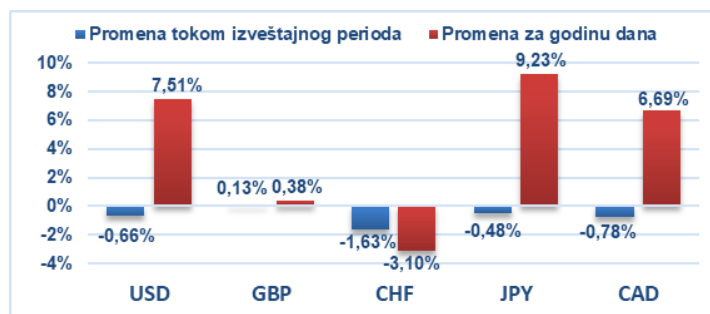
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg.

1.8 Promena vrednosti evra prema odabranim valutama

Izvor: Bloomberg.

U petak je dolar nastavio da jača, nakon što su podaci od prethodnog dana pojačali uverenje tržišnih učesnika da će FED zadržati kamatne stope na višim nivoima u dužem vremenskom periodu kako bi se inflacija vratila na ciljani nivo od 2%. Na dodatno jačanje dolara uticao je podatak o indeksu poverenja potrošača Univerziteta iz Mičigena, koji je (prema preliminarnoj proceni za oktobar) smanjen na 63,0 sa 68,1 u septembru, što je najveći pad od juna 2022. godine. Očekivanja inflacije u narednoj godini dana povećana su sa 3,2% na 3,8% i nalaze se na najvišem nivou od maja, dok su dugoročna inflatorna očekivanja povećana sa 2,8% na 3,0%.

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 1,0509 američkih dolara za evro, što ujedno predstavlja najnižu vrednost na zatvaranju tokom nedelje.

Državne obveznice SAD

Tokom izveštajnog perioda prinosi državnih obveznica SAD opali su duž cele krive prinosa, koji je bio izraženiji na dužim ročnostima. Prinos dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 3 b.p. (na 5,06%), dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za 19 b.p. (na 4,61%).

Prinosi su opali usled povećane tražnje investitora za sigurnijim klasama aktive (*safe-haven*) zbog konflikta na Bliskom istoku, kao i pod uticajem komentara više zvaničnika FED-a (Bostik, Dejli, Džeferson, Logan, Harker), koji ukazuju na to da je FED možda završio s podizanjem kamatnih stopa, jer je, kako navode, monetarna politika u dovoljnoj meri restriktivna i efekti takve politike tek treba da se osete, a ako prinosi na obveznice ostanu visoki, to može biti ekvivalentno dodatnom povećanju referentne kamatne stope. S druge strane, predsednik FED-a iz Mineapolisa Kaškari rekao je da nije ubeđen da visoki dugoročni prinosi na državne obveznice smanjuju potrebu za dodatnim povećanjem referentne kamatne stope. Prinosi su povećani u četvrtak nakon objavljivanja podataka o inflaciji, usled očekivanja da će FED zadržati kamatne stope na visokom nivou duži vremenski period.

Zapisnik sa sastanka FED-a od 19. i 20. septembra, koji je objavljen u sredu, ukazuje na to da su se članovi prošlog meseca složili da monetarna politika treba da ostane restriktivna neko vreme, ali su istakli da im je potrebno više argumenata kako bi ponovo povećali kamatne stope. Većina članova je nastavila da ocenjuje buduću putanju privrede kao veoma neizvesnu, dok su se svi učesnici složili da treba pažljivo donositi odluke i u zavisnosti od ekonomskih podataka. Zvaničnici su takođe naznačili da je veoma važno da se balansira rizik između preteranog i nedovoljnog povećanja kamatnih stopa kako bi inflacija nastavila da se smanjuje ka ciljanom nivou.

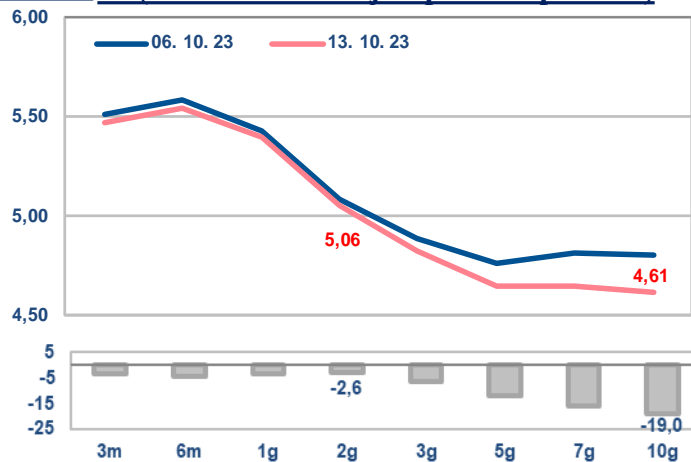
Godišnja stopa inflacije u SAD u septembru 3,7%, isto kao prethodnog meseca; bazna smanjena sa 4,3% na 4,1%

Stopa rasta potrošačkih cena u SAD u septembru je iznosila 3,7% u odnosu na isti mesec prethodne godine (očekivano 3,6%) i nalazi se na istom nivou kao i u prethodnom mesecu. Mesečna stopa inflacije iznosila je 0,4%, više od očekivanja (0,3%), nakon 0,6% u avgustu. Godišnja stopa bazne inflacije, koja isključuje volatilne kategorije hrane i energenata, iznosila je 4,1%, u skladu sa očekivanjima, nakon 4,3% u avgustu i našla se na najnižem nivou od septembra 2021. godine. Mesečna stopa bazne inflacije iznosila je 0,3%, u skladu sa očekivanjima i podatkom iz prethodnog meseca. Najveći godišnji rast zabeležen je kod usluga transporta, troškova stanovanja, dok je najveći pad zabeležen kod cena komunalnih usluga i polovnih automobila i kamiona.

Indeks poverenja potrošača Univerziteta iz Mičigena, prema preliminarnoj proceni za oktobar, smanjen je sa 68,1 u septembru na 63,0, što je najveći pad od juna 2022. godine (očekivano 67,0). Komponenta koja se odnosi na procenu trenutne situacije smanjena je na 66,7 sa 71,4 u septembru (očekivano 70,3), dok je komponenta očekivanja smanjena sa 66,0 prethodnog meseca na 60,7 (očekivano 65,7). Očekivanja inflacije u narednoj godini dana povećana su sa 3,2% iz prethodnog meseca na 3,8% i nalaze se na najvišem nivou od maja. Dugoročna inflatorna očekivanja su takođe povećana i iznosila su 3,0%.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

■ promena (u baznim poenima)

1.10

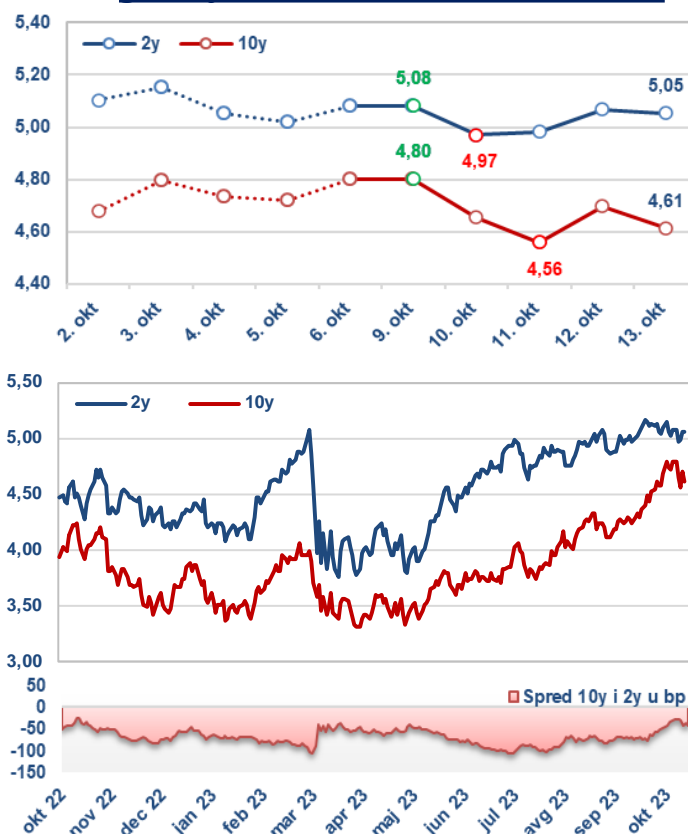
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa rasta potrošačkih cena G/G	Sep.	3,6%	3,7%	3,7%
Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti, u hiljadama	7. okt.	210	209	209
Indeks poverenja potrošača Univerziteta iz Mičigena, preliminarno	Okt.	67,0	63,0	68,1

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica ostali su gotovo nepromenjeni na ročnostima do tri godine, dok su smanjeni na ročnostima od četiri godine i duže. Prinos na nemačke dvogodišnje obveznice povećan je za oko 1 b.p., na 3,13%, dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za oko 15 b.p., na 2,74%.

Prinosi na dužim ročnostima opali su usled geopolitičkih tenzija na Bliskom istoku i komentara zvaničnika ECB-a, koji ukazuju na to da je ciklus povećanja kamatnih stopa završen.

Industrijska proizvodnja u Nemačkoj u avgustu je smanjena za 0,2%, čime je zabeležila pad četvrti mesec zaredom, više od očekivanja (-0,1%), nakon pada od 0,6% u prethodnom mesecu (revidirano sa -0,8%). U odnosu na isti mesec prošle godine, proizvodnja je manja za 2,0%, a očekivao se manji pad (-1,5%), nakon pada od 1,7% u julu (revidirano sa -2,1%). U odnosu na prethodni mesec, proizvodnja energije je opala za 2,4%, dok je građevinarstvo opalo za 6,6%, zbog čega, kad se isključe ove komponente, industrijska proizvodnja raste za 0,5% na mesečnom nivou. Nedavno objavljeni ekonomski pokazatelji ukazuju na slabu industrijsku proizvodnju i u narednim mesecima, zbog čega se očekuje negativan efekat proizvodnje na BDP u trećem tromesečju. Slabost nemačke proizvodnje posledica je slabe tražnje iz Kine, nedostatka radnika, viših kamatnih stopa i dugotrajnih posledica prošlogodišnje energetske krize.

Prema ECB-ovoj anketi potrošača, očekivanja inflacije povećana za narednu godinu dana sa 3,4% na 3,5%, a za naredne tri godine sa 2,4% na 2,5%

Industrijska proizvodnja u zoni evra u avgustu je povećana za 0,6%, više od očekivanja (0,2%), a nakon pada od 1,3% u julu (revidirano sa -1,1%). U odnosu na isti mesec prošle godine proizvodnja je manja za 5,1%, dok se očekivao manji pad (-3,5%), nakon pada od 2,2% u julu.

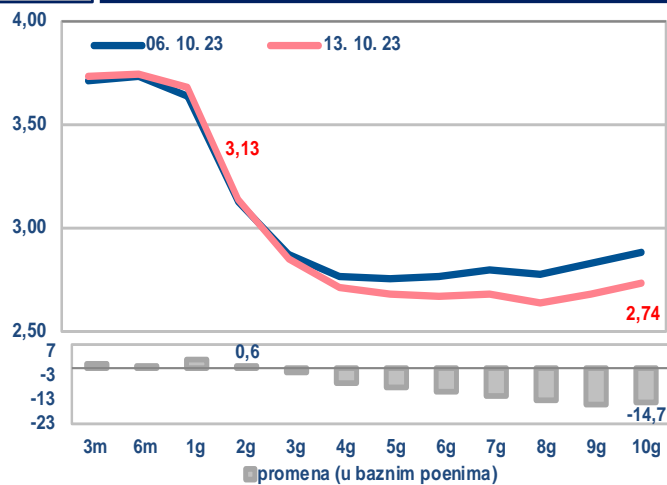
Prema anketi potrošača koju sprovodi ECB, za avgust medijalna očekivanja inflacije su blago povećana za narednu godinu dana (sa 3,4% na 3,5%), kao i za naredne tri godine (sa 2,4% na 2,5%). Očekivanja rasta nominalnih prihoda u narednih 12 meseci blago su porasla (sa 1,1% na 1,2%), ali su očekivanja rasta nominalne potrošnje blago smanjena (sa 3,4% na 3,3%). Očekivanja za privredni rast u narednih 12 meseci postala su nešto negativnija (-0,8% u odnosu na -0,7% u julu), a očekivana stopa nezaposlenosti za 12 meseci neznatno je porasla (sa 11,0% na 11,1%). Očekivanja za rast cena stanova u narednih 12 meseci porasla su sa 2,1% na 2,3%, a očekivanja za hipotekarne kamatne stope za 12 meseci neznatno su porasla (sa 5,1% na 5,2%).

Sentix indeks poverenja investitora za zonu evra u oktobru ima vrednost -21,9, iznad očekivanja (-24,0), a ispod vrednosti u prethodnom mesecu (-21,5). Komponenta trenutne situacije je smanjena sa -22,0 u septembru na -27,0 i nalazi se na najnižem nivou od novembra 2022. godine, dok je komponenta očekivanja za narednih šest meseci porasla sa -21,0 u septembru na -16,8 i našla se na najvišem nivou od aprila.

Član ECB-a De Galo rekao je da će se inflacija vratiti na ciljani nivo od 2% do 2025. godine, uprkos nedavnim nemirima u Izraelu, koji su uticali na cene sirovina. Naglasio je da je ECB oprezna u pogledu kretanja cene nafte, ali da te cene predstavljaju samo mali deo ukupne inflacije, koja se smanjuje.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

1.13

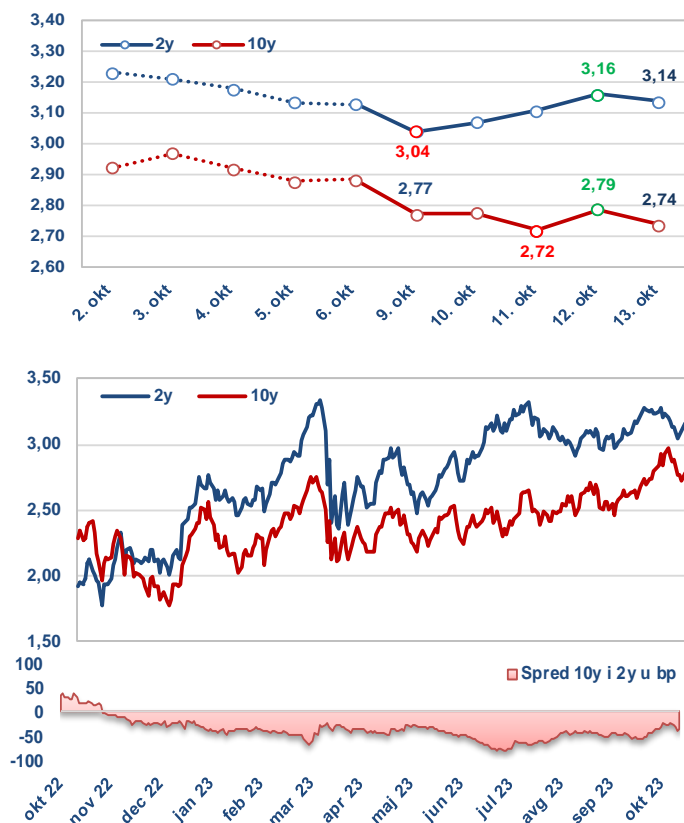
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Industrijska proizvodnja u Nemačkoj, G/G	Avg.	-1,5%	-2,0%	-1,7%
Industrijska proizvodnja u zoni evra, G/G	Avg.	-3,5%	-5,1%	-2,2%
Sentix indeks poverenja investitora za zonu evra	Okt.	-24,0	-21,9	-21,5

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

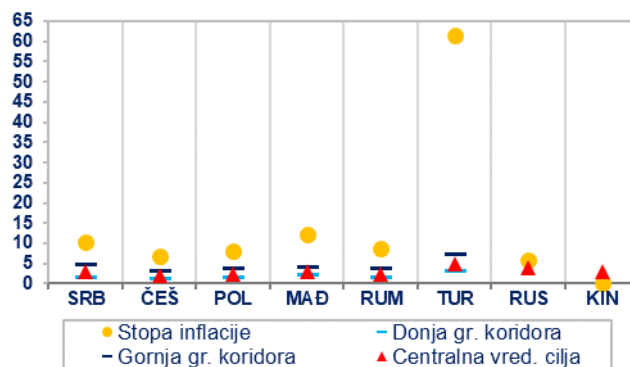
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (T4, %)*
Srbija (NBS)	6,50	0,25	13. 7. 2023.	9. 11. 2023.	6,50
Češka (CNB)	7,00	1,25	22. 6. 2022.	2. 11. 2023.	6,63
Poljska (NBP)	5,75	-0,25	6. 9. 2023.	8. 11. 2023.	5,50
Mađarska (MNB)	13,00	1,25	27. 9. 2022.	24. 10. 2023.	11,00
Rumunija (NBR)	7,00	0,25	10. 1. 2023.	8. 11. 2023.	7,00
Turska (CBRT)	30,00	5,00	21. 9. 2023.	26. 10. 2023.	35,00
Rusija (CBR)	13,00	1,00	15. 9. 2023.	27. 10. 2023.	13,00
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23. 10. 2015.	n/a	4,35

Izvor: Bloomberg / *T4 2023. godine - prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg/sajtovi centralnih banaka (poslednji podatak)

Dešavanja na lokalnim tržištima

Agencija *Standard & Poor's* potvrdila je kreditni rejting Češke na nivou od AA- i kreditni rejting Rumunije na nivou od BBB-, kao i stabilne izgleda za njihovu promenu.

Podaci o stopama inflacije u svim zemljama iz regiona srednje Evrope u septembru nastavili su da ukazuju na slabljenje inflacionih pritisaka:

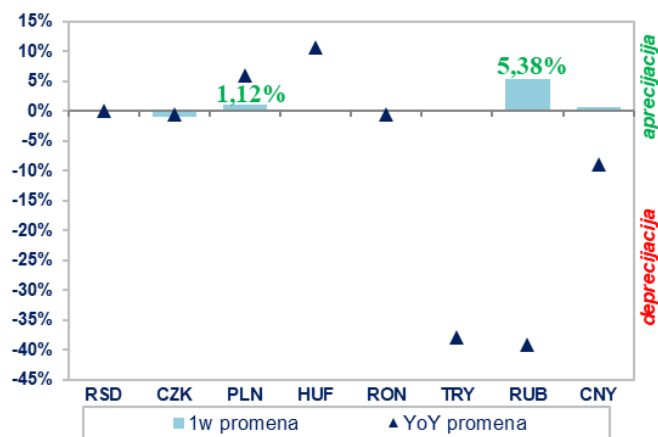
- **Stopa inflacije u Rumuniji u septembru je iznosila 8,8% YoY** i nalazi se ispod podatka iz avgusta od 9,4% YoY, pri čemu je blago iznad očekivanja analitičara (8,7% YoY). Stopa inflacije na mesečnom nivou iznosila je 0,8%, što je iznad nivoa iz avgusta od 0,5% i takođe iznad očekivanja analitičara (0,4%).
- **Stopa inflacije u Mađarskoj u septembru je iznosila 12,2% YoY** i nalazi se ispod nivoa iz avgusta od 16,4% YoY i ispod očekivanja analitičara od 12,4% YoY. Stopa inflacije na mesečnom nivou iznosila je 0,4%, što je ispod nivoa iz avgusta od 0,7% i takođe blago ispod očekivanja analitičara (0,5%).
- **Stopa inflacije u Češkoj u septembru je iznosila 6,9% YoY** i nalazi se ispod nivoa iz avgusta od 8,5% YoY i ispod očekivanja analitičara (7,5% YoY). Stopa inflacije na mesečnom nivou iznosila je -0,7%, što je ispod nivoa iz avgusta od +0,2% i ispod očekivanja analitičara (-0,2%).
- **Stopa inflacije u Poljskoj u septembru je iznosila 8,2% YoY** (-0,4% MoM), što je u skladu s preliminarnom procenom i znatno niže od inflacije u avgustu (10,1% YoY).

Pored navedenih, tokom izveštajnog perioda objavljeni su i sledeći makroekonomski pokazatelji:

- **Stopa inflacije u Rusiji za septembar iznosi 6,0% YoY**, što je blago iznad očekivanja tržišnih učesnika (5,9% YoY) i iznad podatka iz avgusta (5,2% YoY). Na mesečnom nivou zabeležen je rast cena od 0,9%.
- **Stopa inflacije u Kini u septembru je iznosila 0,0% YoY**, što je ispod očekivanja analitičara od 0,2% YoY i ispod nivoa iz avgusta ove godine (0,1% YoY). Na mesečnom nivou stopa inflacije u septembru iznosila je 0,2%, što je takođe ispod nivoa iz avgusta (0,3%).

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS)

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (približna ročnost: deset godina)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	6,300	20,0	-104,0
Češka (2033)	4,888	-34,3	-109,0
Poljska (2033)	5,989	-16,2	-196,3
Mađarska (2032)	7,696	-38,6	-333,9
Rumunija (2032)	7,229	-13,2	-214,1
Turska (2032)	25,160	49,0	1254,0
Kina (2033)	2,673	0,1	-7,0

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Refinitiv) i Srbiju (podaci CRHoV sa sekundarnog tržišta).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je porasla je za **5,36%** i kretala se u rasponu od 1.850,10 do 1.927,23 dolara po unci (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

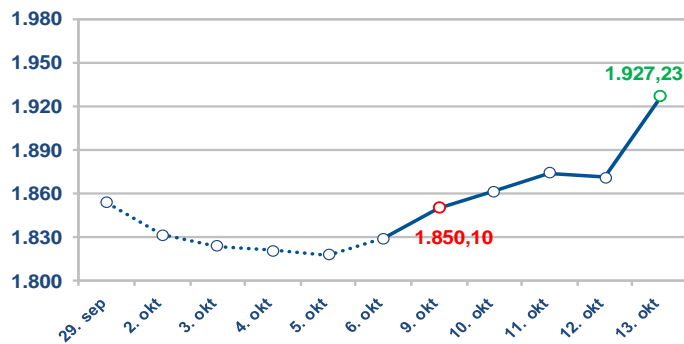
Na rast cene zlata uticali su: **povećana tražnja za zlatom kao klase aktive sigurnog utočišta (safe haven) nakon napada Hamasa na Izrael; pojačane geopolitičke napetosti** usled rizika od širenja rata na Bliskom istoku, **što može pogoršati globalnu neizvesnost; saopštenje UN da je Izrael pozvao na evakuaciju u roku od 24 sata preko milion ljudi iz pojasa Gaze** (pred veliku kopnenu ofanzivu), opisujući takav nalog kao nemoguć i apelujući na njegovo poništenje, kao i **komentari pojedinih zvaničnika FED-a da bi stroži finansijski uslovi mogli zameniti dodatna povećanja nivoa kamatne stope.**

Cena zlata porasla za 5,36% i na kraju izveštajnog perioda iznosila 1.927,23 dolara o unci

Na ograničenje daljeg rasta cene zlata uticali su: **više vrednosti podataka o inflaciji od očekivanih, koje su podstakle zabrinutost da će FED pooštriti monetarnu politiku; izjava predstavnice FED-a Mišel Bouman da će stope verovatno morati da se povećaju** radi bržeg vraćanja previsoke inflacije na cilj od 2%; **jačanje vrednosti dolara, povećanje stopa prinosa na američke državne obveznice, kao i rast cena akcija u SAD,** podstaknut najavama objavljivanja pozitivnih tromesečnih poslovnih rezultata banaka (*J.P. Morgan Chase, Wells Fargo i Citigroup*).

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda cena nafte tipa brent porasla je za **5,27%** i kretala se u rasponu od 88,21 do 92,76 dolara po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

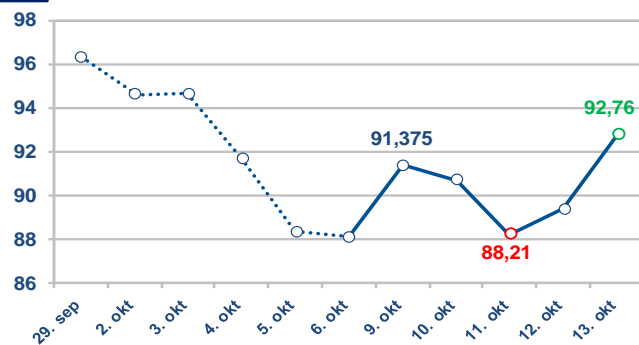
Na rast cene nafte uticali su: **povećana geopolitička napetost nakon napada Hamasa na Izrael; rizik od ratnog sukoba Izraela** (koji podržavaju SAD) **sa Iranom** (koji podržava aktivnosti Hamasa); **strah od neizvesnog domino-efekta u regionu** uz moguće zatvaranje Ormuškog moreuza, važnog za globalno snabdevanje naftom iz Saudijske Arabije, Irana i Ujedinjenih Arapskih Emirata; **uvodenje prvih sankcija SAD vlasnicima tankera iz Turske i Ujedinjenih Arapskih Emirata koji su prevozili rusku naftu** po cenama iznad granice od 60 dolara po barelu, koju je odredila G7; **vest da Saudi Aramco pregovara o kupovini 10% rafinerijske kompanije Kine** i dugoročnim isporukama nafte, kao i **prekid rada podmorskog gasovoda između Finske i Estonije** zbog nepoznatog uzroka oštećenja i popravke koja bi mogla trajati mesecima.

Cena nafte porasla za 5,27% i na kraju posmatranog perioda iznosila 92,76 dolara po barelu

Na ograničenje daljeg rasta cene nafte uticali su: **prognoza Međunarodne agencije za energetiku (IEA) o smanjenju potražnje za naftom u 2024; pregovori SAD i Venecuele koji bi mogli ublažiti sankcije** i omogućiti većem broju stranih naftnih kompanija da kupuju naftu iz Venecuele; **izveštaji Američkog instituta za naftu (API) i Agencije za informacije o energetici (EIA) o rastu zaliha nafte u SAD,** kao i **veći broj operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD,** po podacima kompanije *Baker Hughes*.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.